

§ 8

Återrapportering mål och budget 2023 UVA-2024-00041

Beslut

Styrelsen för Uppsala Vatten och Avfall AB beslutar

att fastställa Uppsala Vatten och Avfall AB:s underlag gällande återrapportering Mål och Budget för helår 2023.

Sammanfattning

Uppsala kommuns organisation och styrning syftar till att stärka den kommunala demokratin utifrån kommunfullmäktiges prioriteringar – detta såväl som för förvaltningar som för kommunala bolag.

Vägledande för alla delar inom kommunen är att ledning och styrning ska bygga på löpande dialog om fokusmål och uppdrag, uppföljning och resultat. Beredningen av återrapporteringen är en del av det löpande uppföljningsarbetet i bolaget.

Sammanfattningsvis kan bolaget summera 2023, att vi bidrar till måluppfyllelse inom samtliga fokusmål som är relevanta för bolagets verksamhet och som vi ombetts att svara på. Bolaget har levererat på många punkter till ökad samhällsnytta i linje med styrsignalerna givna i Mål och Budget. Flertalet av de långsiktiga uppdragen prognostiseras uppnås under 2024. Underlaget har inrapporterats via verktyget Hypergene med reservation att underlaget inte ännu är fastställt av styrelsen

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse: Återrapportering mål och budget 2023
- Bilaga 1: Mål och budget återrapportering helår 2023

Expedieras till

Kommunledningskontoret

Uppsala Vatten och Avfall AB
**Tjänsteskrivelse till Styrelsen för Uppsala Vatten
och Avfall AB**

Datum: 2024-02-08
Diarienummer: UVA-2024-00041

Handläggare:
Karin Carlsson

Återrapportering mål och budget 2023

Förslag till beslut

Styrelsen för Uppsala Vatten och Avfall AB föreslås besluta

att fastställa Uppsala Vatten och Avfall AB:s underlag gällande återrapportering Mål och Budget för helår 2023.

Ärendet

Uppsala kommuns organisation och styrning syftar till att stärka den kommunala demokratin utifrån kommunfullmäktiges prioriteringar – detta såväl som för förvaltningar som för kommunala bolag.

Vägledande för alla delar inom kommunen är att ledning och styrning ska bygga på löpande dialog om fokusmål och uppdrag, uppföljning och resultat. Beredningen av återrapporteringen är en del av det löpande uppföljningsarbetet i bolaget.

Sammanfattningsvis kan bolaget summera 2023, att vi bidrar till måloffyllelse inom samtliga fokusmål som är relevanta för bolagets verksamhet och som vi ombetts att svara på. Bolaget har levererat på många punkter till ökad samhällsnytta i linje med styrsignalerna givna i Mål och Budget. Flertalet av de långsiktiga uppdragen prognostiseras uppnås under 2024. Underlaget har inrapporterats via verktyget Hypergene med reservation att underlaget inte ännu är fastställt av styrelsen.

Bilagor

Bilaga 1: Mål och budget återrapportering helår 2023

Expedieras till

Kommunledningskontoret

Ida Hellrup
Tillförordnad VD

Datum
2024-02-05
Diarienummer: UVA-2024-00041

Återrapportering mål och budget 2023

Innehållsförteckning

Återrapportering mål och budget 2023	1
1 Fokusbål 1: Uppsala ska säkra en stark ekonomi och värna välfärden	5
2 1: Frigöra tid och resurser till kommunens kärnverksamheter genom att effektivisera administrationen och minska den administrativa belastningen.	5
4 3: Utveckla digitala välfärdstjänster för ökad samhällsnytta och ett mer effektivt resursutnyttjande	6
5 4: Stärka kompetensförsörjningen och säkerställa ett hållbart arbetsliv och hälsofrämjande arbetssätt inom kommunkoncernen	7
6 NB1.1. Kommunen ska ha ett hållbart och hälsofrämjande arbetsliv (Gemensamt HR-nämnd-/bolagsmål)	7
7 Fokusbål 2: Uppsala ska ha ett välmående näringsliv och skapa fler jobb	7
8 10: Förenkla företagens vardag genom att utveckla en nytänkande, effektiv och rättssäker företagservice med hög kvalitet.	8
9 12: Stärka Uppsalas position som internationell aktör och driva utveckling i och tillsammans med omvärlden.....	8
10 KS-BESLUT: att uppmuntra samtliga förvaltningar och bolag i kommunkoncernen att i sina kontakter med näringslivet anstränga sig för att underlätta för näringslivet och ha en positiv tolkning till förmån för näringslivet avseende regler och rutiner fastställda av Uppsala kommun.	8
11 Fokusbål 3: Uppsala ska leda klimatomställningen	9
12 15: Öka takten i klimatomställningen för att minska växthusgasutsläppen och nå målet om ett klimatneutralt Uppsala 2030 och klimatpositivt Uppsala senast 2050	9
13 16: Snabba på utbyggnaden av infrastruktur för el-laddning och andra hållbara drivmedel (KS, GSN, PBN, UPAB, SKOL, UHEM, UKAF och UVA)	10
14 17: Främja möjligheterna till stads- och byodling samt utreda förutsättningarna för en lokalt förankrad livsmedelsförsörjning som bidrar till cirkulära flöden och stärker Uppsalas krisberedskap (KS, PBN, GSN, UVA och UHEM).....	10
15 KF-BESLUT: att införa fastighetsnära insamling av förpackningar med flerfackskärl från småhus	11
16 Fokusbål 4: Uppsala ska bli tryggare med jämlika livsvillkor.....	11
17 27: Utveckla kommunens krisberedskap och det civila försvaret i syfte att stärka samhällets motståndskraft.....	12
18 20: Utveckla kommunens förmåga att förebygga och bekämpa ungdomsbrottslighet och kriminalitet.	12
19 23: Påskynda integrationen för en snabbare etablering av nyanlända	13
20 24: Stärka arbetet med att främja psykisk hälsa och förebygga och hantera ökad psykisk ohälsa.....	13
21 KS-BESLUT: att uppdra till nämnder och bolagsstyrelser att beakta integrationsrapporten och vidta åtgärder för en bättre integration i Uppsala	13

22 KS-BESLUT: I dialog inom kommunen vidta nödvändiga åtgärder för att på kort sikt stärka kommunens robusthet, resiliens och redundans mot allvarliga störningar inom relevanta områden med anledningen av kriget i Ukraina.....	13
23 Synpunktshantering.....	13
24 Har verksamheten gått in i eller har för avsikt att gå in i det kommungemensamma verktyget Digitalt stöd för medborgarärenden (synpunktshantering)? Om inte, finns annan digital lösning och i så fall vilken? Om det finns en digital lösning, hur stor grad täcker/ används det digitala verktyget av hela er verksamhet?.....	13
25 Följer ni upp totalt antal inkomna synpunkter och hur många som leder förändring/förbättring av verksamheten?.....	14
26 Hur har verksamheten förbättrats genom att ta emot synpunkter från invånare och intressenter? Beskriv 1-2 områden där inkomna synpunkter lett till förändring/förbättring.	14
27 De helägda bolagen ansvarar för att verksamheten bedrivs i enlighet med kommunfullmäktiges styrdokument, bolagsordning och ägardirektiv.	14
28 Respektive bolag ska genom affärsplanen synliggöra dess bidrag till uppfyllelse av kommunfullmäktiges inriktningsmål, uppdrag (se kapitel Agenda 2030 och FN:s 17 globala hållbarhetsmål - från globalt till lokalt med mål och uppdrag för nämnder och bolagsstyrelser), prioriteringar uttryckta i styrdokument samt generella och bolagsspecifika ägardirektiv.	15
29 Bolagen ska arbeta med klimat- och miljödriven affärsutveckling och energieffektiviseringar.	15
30 Bolagen ska stödja systematisk tillämpning av ny energiteknik, energisnåla uppvärmningslösningar, klimatneutrala transporter samt materialval med hög miljöprestanda.....	16
31 Bolagen ska sträva mot att ha godkänd miljöcertifiering.	17
32 Dotterbolagen ska följa fastställda redovisningsprinciper för koncernen. Särskilda värderingsfrågor ska lösas i samråd med Uppsala Stadshus AB.....	17
33 Dotterbolagen ska anmäla följande till Uppsala Stadshus AB: 1. årligt fastställande av affärsplaner med strategiska mål för de närmaste tre åren, 2. fastställande av budget och prognos för verksamheten, 3. pågående och planerade investeringar, 4. ställande av säkerheter, 5. befarade tvister eller rättsprocesser som kan vara av större vikt för bolaget eller kommunkoncernen, 6. månadsrapportering, 7. bolagsstyrningsrapport samt 8. årsbokslut och delårsbokslut.....	17
34 Utveckling av mark i de kommunala bolagen samt köp eller försäljning av fast egendom till aktör utanför kommunkoncernen ska ske i samråd med kommunstyrelsens mark- och exploateringsverksamhet samt godkännas av Uppsala Stadshus AB.	17
35 Bildande och avveckling av bolag samt köp eller försäljning av bolag eller andel i sådant ska godkännas av Uppsala Stadshus AB.....	18
36 Investeringar eller annat strategiskt beslut som påverkar annat kommunalt bolag eller nämnd inom Uppsala kommun ska anmälas till eller godkännas av	

Uppsala Stadshus AB. Frågor av principiell beskaffenhet ska godkännas av kommunfullmäktige.....	18
37 Rekrytering och förhandling av anställningsvillkor för verkställande direktören i dotterbolagen ska ske i enlighet med process fastställd av styrelsen för Uppsala Stadshus AB.	18
38 Bolaget ska utarbeta, för beslut i kommunfullmäktige, förslag till bestämmelser för brukande av den allmänna vatten- och avloppsanläggningen i Uppsala kommun (ABVA) och föreskrifter om taxa för brukande av den allmänna anläggningen samt förslag till verksamhetsområde. Bolaget får besluta om avgifternas belopp enligt beräkningsgrunder i taxeföreskrifterna.	19
39 Bolaget ska utarbeta, för beslut i kommunfullmäktige, förslag till renhållningsordning och avfallsplan samt förslag till taxa för kommunalt avfall....	19
40 Bolaget ska ha planeringsansvar för att utveckla och tillämpa principerna som bidrar till en långsiktig hållbar dagvattenhantering inom kommunen, att ta recipienthänsyn och att planera för alternativa avrinningsvägar är viktiga faktorer i detta. Ansvar ska inkludera planering för hantering av markvatten i fysisk planering. Bolaget ska vara kommunens kompetensresurs avseende dagvatten.....	20
41 Bolaget ska vara en föregångare i resurshushållning, cirkulärt näringsutnyttjande och minskad relativ vattenförbrukning och implementera det i utbyggnaden av ny vatten och avloppsinfrastruktur.	20
42 Bolaget ska vara kommunens kompetensresurs avseende förvaltning av yt- och grundvattenresurser och har inom kommunen ansvar för Riksintresse för anläggningar för vattenförsörjning. Kompetenser nyttjas även för innovation och utveckling inom miljöteknikområdet.	21
43 Uppsala vatten ska utveckla strategier för att kunna ställa miljökrav på upphandlade tjänster och därigenom åstadkomma en klimatomställning av fordonsflottan. Bolaget bidrar till cirkulär ekonomi i kommunen och har ett strategiskt utvecklingsansvar för biogas i hela kommunen, samt verkar för att ytterligare tankställen för biogas etableras i samverkan med aktörer på landsbygden.	21
44 Bolaget ska äga, driva och utveckla kommunens anläggningar för biogasverksamhet och Hovgårdens avfallsanläggning.	22
45 Dotterbolagen ska verkställa kommunfullmäktiges och moderbolagets beslut som är av ägarkaraktär.	22
46 Bolagen ska se till både bolagskoncernens och kommunens bästa i såväl verksamhetsbeslut såsom strategiska beslut.....	23
47 Bolagen ska verka för ett effektivt resursutnyttjande för att skapa största möjliga ekonomiska kommunkoncernnytta.....	23
48 Bolagen ska verka för värdeskapande samarbeten inom bolags- och kommunkoncernen och söka lösningar utifrån ett helhetsperspektiv.....	23

49 Samråd och dialog mellan bolag och ägare ska ske inför styrelsens fastställande av affärsplan.	24
50 Bolagen ska hos Uppsala Stadshus AB söka igångsättningstillstånd för investeringar över 50 miljoner kronor. Vid förändrade förutsättningar kan Uppsala Stadshus AB dra tillbaka ett beviljat igångsättningstillstånd.	24
51 Bolagens verksamheter ska bedrivas så att näringslivsklimatet i Uppsala främjas.	24
Ägardirektiv.....	12

KOMMUNFULLMÄKTIGES MÅL

1 Fokusbild 1: Uppsala ska säkra en stark ekonomi och värna välfärden

Bedömning
Delvis uppfyllt

Det är viktigt för bolaget med en hållbar samhällsbyggnad, god ekonomisk hushållning och långsiktig planering för att säkerställa finansieringsbehoven, men även för balansen mellan kostnader och intäkter över tid. Inflationsökningar och räntehöjningar påverkar bolaget. Det leder till att bolaget kostnadsmassa stark har påverkats. Räntekostnaderna ökar till följd av bolagets ambitiösa investeringsplaner som till stor del är lånefinansierat.

Bolaget har under första halvåret av 2023 påbörjat ett särskilt arbete med att se över effektiviseringar i verksamheten. Ett 60-tal olika effektiviseringsinitiativ har beslutats eller utreds vidare för kommande beslut.

UPPDRAG

2 1: Frigöra tid och resurser till kommunens kärnverksamheter genom att effektivisera administrationen och minska den administrativa belastningen.

Genom att effektivisera stödprocesserna såväl inom respektive förvaltning och bolag som inom de gemensamma stödfunktionerna ska resurser frigöras till kommunens kärnverksamheter.

1. Beskriv det ni har gjort och ert pågående arbete med åtgärder inom era stödprocesser och/eller administration för att frigöra resurser till kärnverksamhet (inte det ni planerar att göra framöver).

Under hösten verksamhetsplanering inför 2024 har bolagets stödverksamheter utgått från kärnverksamheternas behov. Det är kärnverksamheternas mål och aktiviteter för förflyttning som stödverksamheterna verksamhetsplanerat utifrån.

2. Har åtgärden/åtgärderna gett förväntat resultat/förväntad effekt? (exempelvis för ekonomi, brukare, personal, kvalitet) Beskriv resultat/effekt ni sett under 2023 och när ytterligare effekt förväntas nås.

Under året uppgår bolagets effektiviseringar till 3,7 mnkr, i bolagets förslag uppgick effektiviseringarna till 3,9 mnkr. Flertalet av aktiviteterna är uppfyllda exempelvis minskning av vissa konsultkostnader.

3. Beskriv hur ni har mätt effekterna, och vad mätningarna visar.

Alla initiativ följs upp med stöd av ekonomicontroller med avrapportering i ledningsgrupp.

Ledningens genomgång utifrån bolagets certifiering genomförs 2 gånger per år med en återrapportering av processkartläggningsarbetet och processernas följsamhet.

Uppdraget beräknas uppnås 2025.

ÅTGÄRDER

3 Processorienterat arbetssätt

Förväntad effekt: Rapportering och utredningar av avvikelser, hantering och systematik kring förbättringsförslag görs enhetligt till stöd för kärnverksamhet och dess nyckelkompetenser. Företagsinterna stödprocesserna som exempelvis HR, upphandling, IT och ekonomi är kartlagda för att tydliggöra ansvar och avlasta kärnverksamheten. På Uppsala Vatten ska det vara lätt att göra rätt och stödverksamheterna balanserar stödjande och styrande aktiviteter.

Inom ramen för bolagets kvalitetsarbete har flertalet förflyttningar skett under året. Bolaget har kravställt, konfigurerat och implementerat ett nytt dokumenthanteringssystem som möjliggör för ytterligare effektiviseringar i arbetet med att administrera och tillgängliggöra dokument för bolagets medarbetare.

Bolagetsprocesser har fortsatt utvecklats med särskilt fokus på att definiera roller och ansvar, informationstillgångar samt kontinuitetshandling för kärnprocesserna samt underhållsprocessen.

UPPDRAG

4 3: Utveckla digitala välfärdstjänster för ökad samhällsnytta och ett mer effektivt resursutnyttjande

En digital färdplan för bolaget antogs under mars 2023 och bolaget har påbörjat implementation av planen i samverkan med bolagets process- och förvaltningsorganisation. Den digitala färdplanen beskriver de effekter bolaget på sikt vill uppnå med digital teknik och hänger samman med att vi ska utveckla digitala välfärdstjänster för att erbjuda en enklare vardag för medborgare, en öppnare förvaltning, ett effektivt resursutnyttjande.

Under 2023 har bolaget implementerat ett kundärendehanteringssystem. Systemet ska bidra till att medarbetare som hanterar kundärenden kan följa alla kundens kontakter inom bolaget. Detta medför att kundservicen ökar då en kund snabbt kan få besked om status på sitt ärende.

UPPDRAG

5 4: Stärka kompetensförsörjningen och säkerställa ett hållbart arbetsliv och hälsofrämjande arbetssätt inom kommunkoncernen

Bolaget har under 2023 genomgått en gedigen utbildningsinsats med all personal för att etablera partnerskap i arbetsgruppen och utveckla en lärande miljö. Samtliga chefer har genomfört Klart ledarskap, en fyra dagars utbildning. Medarbetarna har i blandade grupper påbörjat Klart partnerskap med samma grund.

I den medarbetarundersökning som genomfördes i september deltog 90 procent av Uppsala Vattens medarbetare. Enligt undersökningen ökade bolagets Nöjd Medarbetarindex till 80 procent i jämförelse med 73 procent i undersökningen från 2021. Samtliga arbetsgrupper har tagit fram handlingsplaner för att bibehålla det goda resultatet och för att arbeta med förbättringsområden.

6 NB1.1. Kommunen ska ha ett hållbart och hälsofrämjande arbetsliv (Gemensamt HR-nämnd-/bolagsmål)

Inom arbetsmiljöområdet har flera aktiviteter genomförts för att öka rapporteringen av riskobservationer. Det har genomförts flertalet arbetsmiljöutbildningar på grundläggande nivå. Förväntad effekt av utbildningarna är ökad kompetens, fler riskobservationer och färre olyckor.

KOMMUNFULLMÄKTIGES MÅL

7 Fokusbild 2: Uppsala ska ha ett välmående näringsliv och skapa fler jobb

Bedömning
I hög grad uppfyllt

Ett växande Uppsala gör att behovet av dricksvatten och behovet att omhänderta spill- och dagdaggvatten ökar, dels på grund av befolkningsökningen, dels på grund av en ökad efterfrågan från näringslivet. Bolaget behöver vara proaktiv i kontakten med resten av kommunkoncernen men även i dialogen med näringslivet kring etableringar. Både för att kapacitet och hållbarhet ska kunna garanteras långsiktigt.

Bolaget har under hösten 2023, arbetat fram ett avtal för särskild reningsavgift samt att bolagets styrelse accepterade de nya avgiftsnivåerna. Bolaget har även skrivit avtal med 1 till verksamhet som under 2024 kommer att börja faktureras för detta.

Bolaget har under året 2023, arbetat med Sprinkleranslutningar. Där bolaget mer eller mindre är i mål med avtalet, priser mm. Det rör sig totalt om det 80-90 tal anslutningar som behöver avtalas och börja faktureras.

UPPDRAG

8 10: Förenkla företagets vardag genom att utveckla en nytänkande, effektiv och rättssäker företagservice med hög kvalitet.

Fortsatt arbete pågår med funktionen KASI (Kunder Av Strategiskt Intresse) inom Uppsala Vatten. Syftet är att skapa en tydligare väg in i bolaget för näringslivsaktörer. KASI-funktionen utvecklas i nära samråd med Etableringsfunktionen och relevanta bolagskoordinatorer. Rutin för KASI är under framtagande.

Bolaget har genomfört en intressentanalys enligt kraven i ISO 14001 samt kommande kraven från CSRD, ett utkast på intressentanalys är framtagen och kommer att bearbetas vidare för att ligga till grund för en intressentundersökning, affärsplaneprocess och för aktiviteter i avdelningarnas verksamhetsplaner.

Uppdraget beräknas uppnås under 2025.

UPPDRAG

9 12: Stärka Uppsalas position som internationell aktör och driva utveckling i och tillsammans med omvärlden

Genom bolagets innovationsplan förenklas och effektiviseras möjligheten att hitta lösningar på bolagets utvecklingsbehov. Innovationsplanen gör bolaget tydliga i kommunikationen externt, inom kommunen och internt. Den är ett sätt att uppfylla ägardirektiven och att realisera bolagets vision och långsiktiga mål som beskrivs i affärsplanen. Framtagandet av innovationsplanen har genererat diskussioner och funderingar kring vad innovation är på bolaget och hur det ska definieras.

Bolaget bidrar till Uppsalas position som internationell aktör genom att delta i europeiska projekt inom exempelvis Horizon 2020 och EU-Life men även genom att presentera forskningsresultat på internationella konferenser. Bolagets arbete kopplar bland annat till Miljö- och klimatprogrammet och Avfallsplanen – program för ett cirkulärt Uppsala utan avfall och den hållbara cirkulära omställningen av samhället. Genom att driva arbete på den internationella arenan kan bolaget både dela med sig av sina erfarenheter till andra och se till att ha kunskap om bästa möjliga teknik.

Uppdraget beräknas uppnås under 2024.

TILLKOMMANDE UPPDRAG

10 KS-BESLUT: att uppmuntra samtliga förvaltningar och bolag i kommunkoncernen att i sina kontakter med näringslivet anstränga sig för att underlätta för näringslivet och ha en positiv tolkning till förmån för näringslivet avseende regler och rutiner fastställda av Uppsala kommun.

Uppsala Vatten och Avfall AB verkar för att tidigt komma med i kommunkoncernens planeringsprocesser. Detta för att det ska finnas förutsättningar för större bolag att etablera sig i kommunen. Tillgång till infrastruktur i form av processvatten eller

dricksvatten och hantering av industriellt spillvatten, kan – precis som tillgång till eleffekt – vara utslagsfaktorer för företagsetableringar.

En översiktlig utredning över vilka distributionsförutsättningar som finns för att leverera tekniskt vatten till befintliga dricksvattenkunder har gjorts. Resultaten från den enkät som skickats ut visade att majoriteten av kunderna behöver få vatten kontinuerligt och via en ledning. De intresserade kundernas vattenbehov var för lågt för att det ska vara genomfört att lägga en ledning. Många kunder kan även hämta vatten i en vattenkiosk. Resultaten har sammanställts i en rapport, Tekniskt vatten – Produktions- och distributionsförutsättningar, som varit ute för granskning.

KOMMUNFULLMÄKTIGES MÅL

11 Fokusmål 3: Uppsala ska leda klimatomställningen

Bedömning
I hög grad uppfyllt

Som kommunalt bolag ska vi bidra till att nå målet om en klimatneutral kommun 2030, klimatanpassad kommun 2040 och ett klimatpositivt Uppsala 2050. Bolaget ska bedriva ett systematiskt arbete för att minska utsläppen av växthusgaser inom värdekedjan, bolagets mål är att minska utsläppen med minst 50 procent till år 2030 jämfört med 2021.

Klimatförändringarna och konsekvenserna av dem med skyfall, översvämningar och torka påverkar både infrastruktur och anläggningar.

Bolagets arbete med att minska klimatpåverkan i värdekedjan utgår från den kartläggning av utsläppen som gjordes 2022. Utifrån kartläggningen har bolaget arbetat för minskning av utsläpp genom en rad åtgärder.

Under året har bolaget bland annat deltagit i branschgemensamma projekt för att förbättra metoden för att uppskatta avgången av lustgas och metan från slamhanteringen på Kungsängsverket och Hovgården som är en av de största direkta utsläppskällorna för bolaget. Syftet är också att få en bättre förståelse kring varför metanavgången skiljer sig åt och vilka faktorer som påverkar metanavgången för att i förlängningen kunna genomföra åtgärder som minskar avgången.

UPPDRAG

12 15: Öka takten i klimatomställningen för att minska växthusgasutsläppen och nå målet om ett klimatneutralt Uppsala 2030 och klimatpositivt Uppsala senast 2050

Bolaget har arbetat för förnybara drivmedel i egna fordon och arbetsmaskiner samt med att ställa krav på förnybara drivmedel i upphandlade transporttjänster. Under 2023 har beslut tagits om att detta även ska gälla upphandlade entreprenader och att

senast 2027 ska endast förnybart drivmedel användas till arbetsmaskiner och fordon i upphandlade entreprenader. Utsläppen från drivmedelsanvändningen i entreprenader pekades ut som en betydande utsläppspost i bolagets organisatoriska livscykelanalys.

Bolaget har under 2023 övergått från naturgas till att endast köpa biogas för att täcka upp för den efterfrågan på fordonsgas till kollektivtrafik och publika tankstationer som inte kan täckas av egenproducerad biogas. Även detta bidrar till minskad klimatpåverkan hos bolagets kunder och i förlängningen minskade utsläpp i bolagets värdekedja.

UPPDRAG

13 16: Snabba på utbyggnaden av infrastruktur för el-laddning och andra hållbara drivmedel (KS, GSN, PBN, UPAB, SKOL, UHEM, UKAF och UVA)

Under 2023 har bolaget skapat förutsättningar för ett nära och aktivt samarbete med Region Uppsala och Uppsala kommun. Detta har skett genom att skapa dels en "Samverkansgrupp-Vätgas" där beslutsfattare skapar samsyn i utbyggnaden av en vätgasinfrastruktur i kommunen. Arbetet har bland annat resulterat i att fordonsansvariga för alla typer av fordon inom Region Uppsala, kommunen och Uppsala Vatten samarbetar och genomför en kontinuerlig omvärldsbevakning av utvecklingen av vätgasfordon.

UPPDRAG

14 17: Främja möjligheterna till stads- och byodling samt utreda förutsättningarna för en lokalt förankrad livsmedelsförsörjning som bidrar till cirkulära flöden och stärker Uppsalas krisberedskap (KS, PBN, GSN, UVA och UHEM)

Uppsala vatten tillverkar idag biogödsel parallellt med biogasproduktionen och detta används idag till 100 procent som gödningsmedel på åkermark. Även det Revaqcertifierade avloppsslammet återförs till åkermark och en slamstrategi tas nu fram och implementeras vilken också bidrar till att utveckla lokalt producerad gödning för åkermark. Bolaget bedriver förstudie kring resursverk för spillvattenrening i sydöstra stadsdelarna där fortsatt utveckling av utvinning av näringsämnen till det lokala kretsloppet är en aspekt. I mätningar för 2023 håller slammet en god kvalitet och klarar kraven enligt Revaq. Under 2022 återfördes totalt 14 691 ton slam till åkermark, siffror för 2023 är ännu inte tillgängliga. Sedan 2019 har 100 procent av partierna kunnat återföras vilket bidrar till att utveckla lokalt producerad gödning för återbruk. Arbetet fortgår med systematiska förbättringar för fortsatt förbättrad kvalitet. Bolagets arbete med en slamstrategi är återaktiverat och planeras vara klart under våren 2024.

Nödvattenförsörjningen ska utvecklas baserat på dragna erfarenheter från nödvattenövningen 2022 samt omvärldsbevakning. Ett arbete pågår för att analysera fram vilka resurser inom nödvattenförsörjningen bolaget ska ha för att kunna möta framtida händelser. Ex. genom reservkraft, fastställa och implementera riktlinjer och rutiner, kontinuitetshantering, utveckla automation och få med frågan i underhållsplaneringen samt medverka i nationellt samarbete.

Uppdraget beräknas uppnås under 2024.

TILLKOMMANDE UPPDRAG

15 KF-BESLUT: att införa fastighetsnära insamling av förpackningar med flerfackskärl från småhus

Från och med 1 januari 2024 övertar Uppsala Vatten ansvaret för insamling av hushållens förpackningar, ett steg i den förändring som beslutats av regeringen om att alla fastigheter med bostäder ska ha fastighetsnära insamling av förpackningar senast 2027. Bolaget inför successivt fastighetsnära insamling och våren 2025 byts de två kärnen med insamling av mat- och restavfall ut till fyrfackskärl med insamling av mat- och restavfall, förpackningar och tidningar direkt vid fastigheten. Under 2023 har bolaget arbetat med förberedelser för det nya ansvaret för förpackningar och utbyggnad av fastighetsnära insamling. Inför övertagandet av samlingsansvaret har bolaget köpt de 32 återvinningsstationer som finns i kommunen samt de 8 stationer som finns i anslutning till bolagets bemannade återvinningscentraler. Målet är att avveckla återvinningsstationerna i takt med att fastighetsnära insamling byggs ut.

KOMMUNFULLMÄKTIGES INDIKATORER

Titel	
FM3 Solenergi – installerad effekt (MW), kommungeografisk	
	<p>Bolaget har fortsatt att installera solceller och med start 2023 uppförs den för bolagets hittills största enskilda anläggning om 250 kW installerad effekt på Kungsängsverkets nya försedimenteringsbyggnad. Potentialen för ytterligare anläggningar kartläggs i samband med energikartläggningar och det finns flera anläggningar som har goda förutsättningar för tak- eller markbaserade solcellsinstallationer.</p> <p>Andel el från egna solceller av total elanvändning var 0,3 % år 2022.</p>
FM3 Andel förnybara drivmedel, egna personbilar/lätta lastbilar, kommunorganisatoriskt	
	<p>Bolaget har lyckats ställa om den egna fordonsflottan till förnybara drivmedel och kravställa användandet av förnybara drivmedel i upphandlade transporttjänster. Att indikatorn inte når 100 procent beror bland annat på fossilgasandelen i fordonsgasen.</p> <p>För 2023 är siffran 93 procent.</p>

KOMMUNFULLMÄKTIGES MÅL

16 Fokusmål 4: Uppsala ska bli tryggare med jämlika livsvillkor

Bedömning

I hög grad uppfyllt

Som ett steg i bolagets säkerhetsarbete har bolaget ansökt om att Gränby och Bäcklösa vattenverk ska utgöra skyddsobjekt. Skyddsobjekt beslutas av Länsstyrelsen enligt skyddslagen (2010:305) och är avsett som ett förstärkt skydd för olika typer av objekt mot sabotage, terroristbrott, spioneri och grovt rån. Anledningen till ansökan är att ge ett starkare skydd för vår samhällsviktiga verksamhet, att skyddsvakter får bevaka objektet vars befogenheter är större än väktare samt att straffet vid intrång blir högre vilket kan vara avskräckande.

Inga tillfällen av otjänligt dricksvatten under året, inte heller några bräddningar som bedöms orsaka några risker för människors hälsa eller miljö.

UPPDRAG

17 27: Utveckla kommunens krisberedskap och det civila försvaret i syfte att stärka samhällets motståndskraft.

Bolaget fortsätter att förstärka och utveckla krisberedskapen genom flera olika initiativ. Ett omfattande arbete inom kontinuitetshantering startade upp under året för att säkerställa att bolagets kärnverksamheter kan bedrivas utan oacceptabla avbrott vid olika händelser. En viktig del inom kontinuitetshanteringen är tillgången till reservkraft där en förstärkning pågår både rent tekniskt genom inköp av utrustning och genom förstärkning av organisationen som ska hantera reservkraften. Krisledningsorganisationen har utvecklats ytterligare bland annat genom stabsutbildning för att säkerställa en effektiv styrning vid kriser.

Arbetet med brandskydd inom bolaget har varit i fokus och styrningen inom området har aktualiserats. Under slutet av året påbörjades brandskyddsutbildning av den operativa personalen på bolaget för att ytterligare stärka förmågan inom brandskydd och därigenom minska risken för och konsekvenserna av en brand.

Under året har bolaget jobbat med krigsorganisationen för att identifiera vilka arbetsuppgifter som ska prioriteras vid höjd beredskap samt hur bolaget då ska bemannas. Detta arbete har involverat samtliga verksamheter och kommer resultera i att stora delar av bolagets personal kommer att krigsplaceras. För att skapa en gemensam grund för bolagets arbete med totalförvarsplaneringen har samtliga på bolaget genomgått Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps webbutbildning i totalförsvaret.

UPPDRAG

18 20: Utveckla kommunens förmåga att förebygga och bekämpa ungdomsbrottslighet och kriminalitet.

Bolaget har med flertalet projekt och särskilda insatser bidragit till uppdraget. Ex. provtagning av spillvatten för exempelvis spår av narkotika.

Uppdraget bedöms som färdigt.

UPPDRAG

19 23: Påskynda integrationen för en snabbare etablering av nyanlända

Bolaget ska fortsätta arbetet med utveckling av verksamhetsförlagd utbildning och utveckla samarbeten inom koncernen för att bereda möjlighet till praktikplatser som ökar anställningsbarheten. Bolaget ska uppfattas som en mottagande och välkomnande arbetsplats.

Uppdraget beräknas uppnås under 2024.

UPPDRAG

20 24: Stärka arbetet med att främja psykisk hälsa och förebygga och hantera ökad psykisk ohälsa.

Bolaget har i sitt övergripande arbetsmiljöarbete under 2022-2023 haft fokus på sociala hälsorisker (kränkande behandling).

Utbildningar och rutiner har tagits fram som stöd till chefer. Bland annat en rutin för suicidprevention.

I den medarbetarundersökning som genomfördes i september deltog 90 procent av Uppsala Vattens medarbetare. Enligt undersökningen ökade bolagets Nöjd Medarbetarindex till 80 procent i jämförelse med 73 procent i undersökningen från 2021. Samtliga arbetsgrupper har tagit fram handlingsplaner för att bibehålla det goda resultatet och för att arbeta med förbättringsområden.

Uppdraget beräknas uppnås under 2025.

TILLKOMMANDE UPPDRAG

21 KS-BESLUT: att uppdra till nämnder och bolagsstyrelser att beakta integrationsrapporten och vidta åtgärder för en bättre integration i Uppsala

Bolaget deltar i Jobbsprånget (Kungliga Ingenjörsvetenskapsakademien) och i yrkesprofilering och validering i samarbete med arbetsgivarorganisationen SOBONA för att underlätta instegsjobb i både VA och avfallsverksamheten.

TILLKOMMANDE UPPDRAG

22 KS-BESLUT: I dialog inom kommunen vidta nödvändiga åtgärder för att på kort sikt stärka kommunens robusthet, resiliens och redundans mot allvarliga störningar inom relevanta områden med anledningen av kriget i Ukraina.

Bolaget gör bedömningen att uppdraget är färdigt. Tidigare särskilda insatser som genomfördes vid invasionen har arbetats in i bolagets verksamheter och där det bedömts även i verksamhetsplaner.

23 Synpunktshantering

24 Har verksamheten gått in i eller har för avsikt att gå in i det kommungemensamma verktyget Digitalt stöd för medborgarärenden

(synpunktshantering)? Om inte, finns annan digital lösning och i så fall vilken? Om det finns en digital lösning, hur stor grad täcker/används det digitala verktyget av hela er verksamhet?

Bolaget har haft en dialog med de externa konsulterna angående piloten som genomfördes på Vård- och omsorgsförvaltningen hösten 2022. Löpande information i frågan fångar bolaget upp i olika nätverk.

25 Följer ni upp totalt antal inkomna synpunkter och hur många som leder förändring/förbättring av verksamheten?

Bolaget registrerar klagomål från kunder i kundtjänst. I och med att vi har infört kundärendehanteringssystemet Lime kommer vi att registrera och följa upp klagomål våra ärendetyper (tjänster och leveranser) i högre grad än tidigare.

26 Hur har verksamheten förbättrats genom att ta emot synpunkter från invånare och intressenter? Beskriv 1-2 områden där inkomna synpunkter lett till förändring/förbättring.

Det finns ju fall där klagomål på vattenkvalitet renderat i spolning (=omsättning) där vattnet sedan blivit bättre (t.ex. slutat lukta unket) för fler personer.

Annars får bolaget mindre synpunkter, det är mest klagomål (eller myndighetskrav).

Samarbete med Uppsalahem kring kommunikation i driftsrelaterade frågor (hur hinder, översopor och liknande rapporteras till fastighetsägare). Tillsammans håller vi på att utveckla hur vi kan göra informationsflödet så effektivt som möjligt från rapport från chaufför till åtgärd hos kund.

Samarbete med entreprenör/Uppsalahem med sensorer på sopkärnen för att mäta avfallsmängder och säkerställa avfallsanpassade abonnemang.

Införandet av Fastighetsnära insamling och de frågor som har inkommit från invånare har tydliggjort en riktlinje i hur vi behöver kommunicera förändringen och lett till en del platsbesök och förtydliganden av bland annat utrymmeskrav. Detta har lett till en dialog med bygglovsenheten om en anpassning av bygglovsfriheten gällande avfallsutrymmen. Sedan leder alltid den dagliga kommunikationen med kunder och entreprenörer till konstanta förbättringar och justeringar.

27 De helägda bolagen ansvarar för att verksamheten bedrivs i enlighet med kommunfullmäktiges styrdokument, bolagsordning och ägardirektiv.

Ägardirektiv för samtliga bolag

Bedömning
Helt uppfyllt

Bolagets arbete styrs via kommungemensamma dokument och policys med tillhörande uppföljning, liksom bolagets egna riktlinjer som beslutas och följs upp av bolagets styrelse. Relevanta styrdokument återfinns i bolagets processbaserade ledningssystem. Ledningssystemet är certifierat i enlighet med ISO 9001:2015.

Inom ramen för bolagets kvalitetsarbete har flertalet förflyttningar skett under året. Bolaget har kravställt, konfigurerat och implementerat ett nytt dokumenthanteringssystem som möjliggör för ytterligare effektiviseringar i arbetet med att administrera och tillgängliggöra dokument för bolagets medarbetare.

28 Respektive bolag ska genom affärsplanen synliggöra dess bidrag till uppfyllelse av kommunfullmäktiges inriktningsmål, uppdrag (se kapitel Agenda 2030 och FN:s 17 globala hållbarhetsmål - från globalt till lokalt med mål och uppdrag för nämnder och bolagsstyrelser), prioriteringar uttryckta i styrdokument samt generella och bolagsspecifika ägardirektiv.

Ägardirektiv för samtliga bolag

Bedömning
Helt uppfyllt

Uppsala Vattens affärsplan och budget beskriver hur bolagsstyrelsen ska förverkliga kommunfullmäktiges övergripande styrdokument Mål och budget 2024–2026. Bolagsstyrelsen följer upp sin affärsplan och budget i samband med kommunens gemensamma uppföljning per april, delårsbokslutet per augusti och årsbokslutet. Bolagsstyrelsen ansvarar för att löpande följa upp och analysera utvecklingen inom sina respektive verksamhetsområden. I samband med att bolagsstyrelsen beslutar om affärsplan och budget beslutar den även om plan för intern kontroll. Bolaget ansvarar för att omsätta planerna i praktisk handling samt att löpande följa upp verksamheten och återkoppla detta löpande till styrelsen.

29 Bolagen ska arbeta med klimat- och miljödriven affärsutveckling och energieffektiviseringar.

Ägardirektiv för samtliga bolag

Bedömning
I hög grad uppfyllt

Under 2023 har Uppsala Vatten tillsammans med Uppsala kommun arbetat fram Vattentjänstplan 2024. Arbete har gjorts utifrån de lagändringar om allmänna vattentjänster (2006:412) som trädde i kraft 1 januari 2023 som anger att varje

kommun ska ha en aktuell vattentjänstplan med långsiktig planering av hur behovet och utbyggnaden av allmänna tjänster för vatten och avlopp ska tillgodoses. Vattentjänstplanen visar vilka områden kommunen bedömer att allmänt vatten och avlopp kommer behöva byggas ut inom de närmaste tio åren. Den redogör även för vilka åtgärder som behöver vidtas för att de allmänna vatten- och avloppsanläggningarna ska fungera vid skyfall. Från och med sista december 2023 ersätter Vattentjänstplanen 2024 den tidigare VA-utbyggnadsplanen som en del av VA-planen.

Ett ansvar ligger på kommunen att höjdsätta planlagda områden på ett sådant sätt att skador vid skyfall kan begränsas och genom tydliga avrinningsvägar och att avsätta ytor som tål att översvämmas. För att rusta våra anläggningar mot klimatförändringar är det viktigt att vi har en god kännedom om våra anläggningar och hur de kan påverkas av effekterna av en förändrad miljö och ett förändrat klimat.

I bolagets affärsplan och i verksamheternas verksamhetsplaner för 2023 återfinns flertalet aktiviteter och indikatorer för att uppfylla ägardirektivet och fokusmål 3 Uppsala ska leda klimatomställningen. Exempel på dessa är åtgärder som ska vidtas för att säkra vattenproduktionen vid torka och skydda våra anläggningar mot översvämningar och säkerställa att ledningsnätet dimensioneras för ökade nederbörds mängder.

30 Bolagen ska stödja systematisk tillämpning av ny energiteknik, energisnåla uppvärmningslösningar, klimatneutrala transporter samt materialval med hög miljöprestanda.

Ägardirektiv för samtliga bolag

Bedömning
Helt uppfyllt

Inom klimatområdet deltar bolaget i flera initiativ: Klimatneutral VA-bransch (Svenskt Vatten), Fossilfritt Sverige och Uppsala klimatprotokoll. Detta innebär att bolaget får tillgång till kunskap, nätverk och verktyg. Bolaget har åtagit sig att minska sina totala klimatutsläpp, använda förnybara drivmedel i fordon och transporter, energieffektivisera, öka andelen solet med mera.

Bolagets vattenverk har energikartlagts och på dessa anläggningar är det oftast några få pumpar – distributionspumparna - som står för majoriteten av elförbrukningen. Under slutet av 2022 hittades en större läcka i distributionsnätet i Uppsala, när denna åtgärdats minskade mängden producerat vatten vilket har lett till en minskad absolut energiförbrukning om cirka 10 procent, samtidigt har dock energiprestandan för vattenverket försämrats då processen inte är lika effektiv vid lägre flöden. Verken är dimensionerade för högre flöden och när de körs på lägre flöden har inte pumparna samma effektivitet.

31 Bolagen ska sträva mot att ha godkänd miljöcertifiering.

Ägardirektiv för samtliga bolag

Bedömning
I hög grad uppfyllt

En handlingsplan finns framtagen för införande av ISO14001, med aktivitet, tidplan och ansvarig. Flera aktiviteter har också genomförts under 2023. Handlingsplanen har reviderats under hösten 2023 med anledning av omorganisationen som trädde i kraft 1 oktober. Tidpunkten för certifieringsrevisionen har då flyttats fram från slutet av 2024 till maj 2025.

32 Dotterbolagen ska följa fastställda redovisningsprinciper för koncernen. Särskilda värderingsfrågor ska lösas i samråd med Uppsala Stadshus AB.

Ägardirektiv för samtliga bolag

Bedömning
Helt uppfyllt

Bolaget följer det generella ägardirektiven.

33 Dotterbolagen ska anmäla följande till Uppsala Stadshus AB: 1. årligt fastställande av affärsplaner med strategiska mål för de närmaste tre åren, 2. fastställande av budget och prognos för verksamheten, 3. pågående och planerade investeringar, 4. ställande av säkerheter, 5. befarade tvister eller rättsprocesser som kan vara av större vikt för bolaget eller kommunkoncernen, 6. månadsrapportering, 7. bolagsstyrningsrapport samt 8. årsbokslut och delårsbokslut.

Ägardirektiv för samtliga bolag

Bedömning
Helt uppfyllt

Bolaget följer det generella ägardirektiven.

34 Utveckling av mark i de kommunala bolagen samt köp eller försäljning av fast egendom till aktör utanför kommunkoncernen ska

ske i samråd med kommunstyrelsens mark- och exploateringsverksamhet samt godkännas av Uppsala Stadshus AB.

Ägardirektiv för samtliga bolag

Bedömning
Helt uppfyllt

Bolaget följer det generella ägardirektiven.

35 Bildande och avveckling av bolag samt köp eller försäljning av bolag eller andel i sådant ska godkännas av Uppsala Stadshus AB.

Ägardirektiv för samtliga bolag

Bedömning
Helt uppfyllt

Bolaget följer det generella ägardirektiven.

36 Investeringar eller annat strategiskt beslut som påverkar annat kommunalt bolag eller nämnd inom Uppsala kommun ska anmälas till eller godkännas av Uppsala Stadshus AB. Frågor av principiell beskaffenhet ska godkännas av kommunfullmäktige.

Ägardirektiv för samtliga bolag

Bedömning
Helt uppfyllt

Bolaget har dialog inför vilka beslut som ska anmälas till eller godkännas av Uppsala Stadshus AB.

37 Rekrytering och förhandling av anställningsvillkor för verkställande direktören i dotterbolagen ska ske i enlighet med process fastställd av styrelsen för Uppsala Stadshus AB.

Ägardirektiv för samtliga bolag

Bedömning
Helt uppfyllt

Bolaget har rutiner för vilka beslut som ska anmälas till eller godkännas av Uppsala Stadshus AB.

38 Bolaget ska utarbeta, för beslut i kommunfullmäktige, förslag till bestämmelser för brukande av den allmänna vatten- och avloppsanläggningen i Uppsala kommun (ABVA) och föreskrifter om taxa för brukande av den allmänna anläggningen samt förslag till verksamhetsområde. Bolaget får besluta om avgifternas belopp enligt beräkningsgrunder i taxeföreskrifterna.

Ägardirektiv för Uppsala Vatten och Avfall AB

Bedömning
Helt uppfyllt

Bolaget har under året arbetat fram beslut för VA-taxans höjning tillsammans med en kommunikation om vad som påverkar detta. Styrelsen föreslog kommunfullmäktige en höjning med 28 procent på bruksavgiften för 2024. Denna höjning motiveras av bland annat ökade räntekostnader, kostnader till följd av höjda lagkrav såsom dricksvattendirektiv (reningskrav PFAS), digitala mätare på VA-nätet och säkerhetsskydd samt stigande priser för kemikalier och förbrukningsvaror.

De huvudsakliga intäkterna till VA-kollektivet kommer från bruksavgifterna. Framöver i takt med att bolaget gör nya investeringar och tar upp nya lån samt sätter om befintliga förväntas räntekostnaden fortsatt öka, förutsatt att det höga ränteläget kvarstår. Bolaget jobbar med effektiviseringsåtgärder för de kostnadsposter som är påverkbara men det kan inte kompensera för den totala kostnadsökningen.

När kommunfullmäktige (KF) hade möte om mål och budget den 6 november beslöt de att återremittera förslaget på ny avfalls- och VA-taxa till kommunstyrelsen (KS) med en så kallad "minoritetsåterremiss". Det innebar att beslutet om de nya taxorna flyttades fram och fattades i sitt ursprungsförslag den 11 december.

39 Bolaget ska utarbeta, för beslut i kommunfullmäktige, förslag till renhållningsordning och avfallsplan samt förslag till taxa för kommunalt avfall.

Ägardirektiv för Uppsala Vatten och Avfall AB

Bedömning
Helt uppfyllt

Avfallsplanen är ett tydligt ramverk för det gemensamma arbetet med avfallsfrågor i Uppsala. Den skapar förutsättningar för samarbete kring avfallsfrågor, och ökar kunskap och engagemang för resursanvändning i en cirkulär ekonomi.

Avfallsplanen är sprungen ur ett brett samarbete mellan kommunens förvaltningar och bolag, kommuninvånarna, föreningslivet och det lokala näringslivet. Tillsammans tittar vi på hur vi vill att Uppsalas avfallshanteringen ska se ut i framtiden.

Taxa och uppföljning av föregående periods avfallsplan är genomfört under året.

40 Bolaget ska ha planeringsansvar för att utveckla och tillämpa principerna som bidrar till en långsiktigt hållbar dagvattenhantering inom kommunen, att ta recipienthänsyn och att planera för alternativa avrinningsvägar är viktiga faktorer i detta. Ansvar ska inkludera planering för hantering av markvatten i fysisk planering. Bolaget ska vara kommunens kompetensresurs avseende dagvatten.

Ägardirektiv för Uppsala Vatten och Avfall AB

Bedömning
Helt uppfyllt

Bolaget driver enligt plan det ansvaret för att planera och utveckla samt tillämpa principerna som bidrar till en långsiktigt hållbar dagvattenhantering inom kommunen. Uppsala vatten arbetar aktivt med klimatanpassning i flera olika projekt för att kunna möta de klimatförändringar som kommer. Anställda på bolaget har projektlett kommunens arbete med att ta fram en skyfallsplan för Uppsala. En dagvattenmodell har tagits fram för att analysera nuvarande kapacitet och identifiera underdimensionerade ledningssträckor. Uppsala Vatten har byggt dagvattendammar för att både kunna rena dagvatten och fördröja stora vattenflöden vid skyfall.

41 Bolaget ska vara en föregångare i resurshushållning, cirkulärt näringsutnyttjande och minskad relativ vattenförbrukning och implementera det i utbyggnaden av ny vatten och avloppsinfrastruktur.

Ägardirektiv för Uppsala Vatten och Avfall AB

Bedömning
Helt uppfyllt

Avsättning av material högre upp i avfallstrappan

Under 2023 har Uppsala Vatten fortsatt arbetet med att hitta en långsiktigt hållbar avsättning den restprodukt i form av kalkkorn som bildas i bolagets vattenverk. Årligen produceras omkring 7700 ton kalkkorn på våra vattenverk i Gränby och Bäcklösa. Under året har drygt en tredjedel gått till deponi och resterande mängd till att spridas ut på våtmarker.

På Hovgårdens avfallsanläggning har projekteringen för en ny sorteringsplatta genomförts under 2023. Syftet med en ny sorteringsplatta är att skapa plats för sortering och kvalitetssäkring samt bättre förutsättningar att arbeta med avsättning av material högre upp i avfallstrappan.

Bolagets vattenanvändning

Dricksvatten är en resurs som används vid Uppsala Vattens anläggningar och i ledningsnätet. I dagsläget har bolaget inte möjlighet att mäta allt vatten som används i den egna verksamheten och det finns behov av att utveckla rutiner och system för registrering av vattenanvändningen. Målet är att kunna skapa en vattenbalans för bolaget som även omfattar, till exempel, användning av råvatten i dricksvattenproduktionen och utläckage i ledningsnätet.

42 Bolaget ska vara kommunens kompetensresurs avseende förvaltning av yt- och grundvattenresurser och har inom kommunen ansvar för Riksintresse för anläggningar för vattenförsörjning. Kompetenser nyttjas även för innovation och utveckling inom miljöteknikområdet.

Ägardirektiv för Uppsala Vatten och Avfall AB

Bedömning
Helt uppfyllt

Bolaget är fortsatt delaktiga i forum som kompetensresurs både i samarbetsgrupper och utredningar som berör hela kommunkoncernen.

43 Uppsala vatten ska utveckla strategier för att kunna ställa miljökrav på upphandlade tjänster och därigenom åstadkomma en klimatomställning av fordonsflottan. Bolaget bidrar till cirkulär ekonomi i kommunen och har ett strategiskt utvecklingsansvar för biogas i hela kommunen, samt verkar för att ytterligare tankställen för biogas etableras i samverkan med aktörer på landsbygden.

Ägardirektiv för Uppsala Vatten och Avfall AB

Bedömning
Helt uppfyllt

Som helägt kommunalt bolag är Uppsala Vatten en offentlig organisation och bolaget omfattas därför av de lagar som styr hur upphandling ska gå till, framför allt lagen om offentlig upphandling (LOU) och lagen om upphandling inom försörjningssektorerna (LUF). Upphandlingsarbetet ska värna om en sund konkurrens för att säkerställa att skattemedel används så effektivt som möjligt samt ge potentiella leverantörer goda förutsättningar att delta i upphandlingar och göra affärer med offentlig sektor på lika villkor. Upphandlingsarbetet kan också användas strategiskt för att bidra till hållbar samhällsutveckling, exempelvis genom att ställa krav på etisk och miljömässigt hållbar produktion av varor och tjänster.

Till viss utsträckning tillämpas miljörelaterade krav i många avtal, där exempelvis leverantörer som utför transporter med hållbara drivmedel premieras.

44 Bolaget ska äga, driva och utveckla kommunens anläggningar för biogasverksamhet och Hovgårdens avfallsanläggning.

Ägardirektiv för Uppsala Vatten och Avfall AB

Bedömning
Helt uppfyllt

Biogasanläggningen har de senaste åren arbetat framgångsrikt med att minska den facklade andelen biogas. I november uppgick facklingen för året till 2,50 procent att jämföra 4,77 procent 2022 och 7,54 procent 2021. Den kvarstående facklingen kommer sannolikt vara svårare att reducera och kommer ta längre tid, detta eftersom den beror på otillgänglighet i gasreningsanläggningen. Under 2023 genomförde biogasanläggningen Kungsängens gård investeringar i efterrötning, efterrötkammare samt gasflak och dekomprimering.

Bolaget har under 2023 även fått stöd beviljat från Klimatklivet för att bygga ut biogasproduktionen vilket kommer leda till cirka 25 procent ökad produktionskapacitet för bolaget. Vilket motsvarar en klimatnytta på cirka 4 000 ton CO2-ekvivalenter per år när biogas ersätter fossila drivmedel.

På Hovgårdens avfallsanläggning har projekteringen för en ny sorteringsplatta genomförts under 2023. Syftet med en ny sorteringsplatta är att skapa plats för sortering och kvalitetssäkring samt bättre förutsättningar att arbeta med avsättning av material högre upp i avfallstrappan.

45 Dotterbolagen ska verkställa kommunfullmäktiges och moderbolagets beslut som är av ägarkaraktär.

Ägardirektiv för samtliga bolag

Bedömning
Helt uppfyllt

Bolaget följer det generella ägardirektivet.

46 Bolagen ska se till både bolagskoncernens och kommunens bästa i såväl verksamhetsbeslut såsom strategiska beslut.

Ägardirektiv för samtliga bolag

Bedömning
Helt uppfyllt

Bolaget följer det generella ägardirektivet.

47 Bolagen ska verka för ett effektivt resursutnyttjande för att skapa största möjliga ekonomiska kommunkoncernnytta.

Ägardirektiv gäller samtliga bolag

Bedömning
Helt uppfyllt

Uppsala Vatten har en hållbar ekonomi samt resurser som krävs för verksamheten. Bolaget har ansvar för verksamheter som huvudsakligen ska vara finansierade av taxor (VA och hushållsavfall). Taxorna ska vara baserade på självkostnadsprincipen.

VA-och avfallskollektivet är monopolverksamheter. För att kunder ska ha förtroende för Uppsala Vatten är det extra viktigt att bolaget har en god ekonomisk hushållning. Kostnadsutvecklingen följs noggrant och redovisas transparent. Det innebär att de taxefinansierade monopolverksamheterna tydligt särredovisas.

Uppsala Vatten driver två affärsmässiga och konkurrensutsatta verksamheter, biogasanläggningen och Hovgården. Bolaget arbetar aktivt med affärsutveckling för dessa.

48 Bolagen ska verka för värdeskapande samarbeten inom bolags- och kommunkoncernen och söka lösningar utifrån ett helhetsperspektiv.

Ägardirektiv gäller samtliga bolag

Bedömning
I hög grad uppfyllt

Bolaget har under 2023 samarbetet med stadsbyggnadsförvaltningen för ett bättre Uppsala, tillsammans. Under 2023 har ett par samverkansfrågor färdigställts. Bolaget deltar i kommunkoncernens nätverk och samarbetar med systerbolagen i gemensamma frågor.

49 Samråd och dialog mellan bolag och ägare ska ske inför styrelsens fastställande av affärsplan.

Ägardirektiv för samtliga bolag

Bedömning
Helt uppfyllt

Bolaget följer det generella ägardirektivet.

50 Bolagen ska hos Uppsala Stadshus AB söka igångsättningstillstånd för investeringar över 50 miljoner kronor. Vid förändrade förutsättningar kan Uppsala Stadshus AB dra tillbaka ett beviljat igångsättningstillstånd.

Ägardirektiv för samtliga bolag

Bedömning
Helt uppfyllt

Bolaget följer det generella ägardirektivet.

51 Bolagens verksamheter ska bedrivas så att näringslivsklimatet i Uppsala främjas.

Ägardirektiv för samtliga bolag

Bedömning
Helt uppfyllt

Se fokusmål 2